

አዞም ሰለሰቲ ተጋዳላይ ተጋዳሊት አንታይ ጉዳ!

ቅ ቅ ቅ ቅ ቅ ቅ ቅ ቅ ምስኪን!

(ከአያልነሽ)

እነኚህ "አረናዎች" በጣም የሚገርሙ በጣም የሚደንቁ፤
ምን ቢሰለጠኑ፤ ምን እጅግ ቢመጥቁ፤
ሱፍ ከረባት አስረው፤ በሪቨን ቢደምቁ፤
እዚያው ከቆሙበት ኢንች እንኳን አራቁ።
ሰዩ፤ አረጋሽና፤ ገብሩ አስራት 3 ሆነው፤
አቤት ጉድ በሚያሰኝ ቃናቸው አንድ ነው፤
ምን ዓይነት እርግጥን ምን ዓይነት ጣጣ ነው?
3ቱም ተጋዳላይ 3 አስርታት ደፍነው፤
ዛሬም የሚያሳቡት በድንጋይ ዘመን ነው።

ምስኪን!

የወያኔ ሰዎች በተለይም መሪ የነበሩ አብዛኛዎቹ፤ ማሰብ የሚባለውን ነገር ካቆሙ ብዙ ጊዜያቸው ነው። ይህንን አባባሌን የሚያጠናክሩልኝ ብዙ ሊሆኑ እንደሚችሉ አገምታለሁ። የወያኔን ሰዎች አብዛኛዎቹን ስለማንኛውም ነገር ስትጠይቋቸው ወይ ስታወሯቸው የሚመልሱትና የሚያወሩት ዛሬ በ2000 ዓ.ም ላይ በምንገኝበት እዚያው ትናንትና ሕወኃት/ወያኔ ሲመሰረት በነበረበት ጊዜ ላይ ሆነው ነው። ዛሬም እዚያው ላይ እንደቆሙ ናቸው። ይህ ታዲያ አያሳዘንም? ይህ ደግሞ ያለምክንያት አይደለም። ይህንን የምለውን እውነት የሚያረጋግጡልኝ ብዙ ማስረጃዎች ቢኖሩኝም በወያኔ/ህወሓት ድርጅት ውስጥ አስከ 1981 ዓ.ም(ኢትዮ.አ) ድረስ አባል ሆነው የቆዩት አቶ ካህሳይ በርሄ በእንግሊዘኛ ካሳተሙት ” Ethiopia, Democratization and Unity (The Role of the Tigray people’s Liberation Front) - ኢትዮጵያ፣ ዲሞክራሲያዊ ሂደትና አንድነት (የህወሓት ሚና) በሚል መጽሐፋቸው ውስጥ በሰፊው ያቀረቡ ሲሆን ለአብነት ያህል አንድ ሁለቱን አጠቅሳለሁ

”ህወሓት ዲሞክራሲያዊ ድርጅት ሆኖ አያውቅም። አባላቱ (ተራ አባላቱ) መሪዎቻቸውን በነጻ ለመምረጥ መብት አልነበራቸውም።” (ገጽ 60)
”ጎዕሽ እውነተኛ ሰው ዮሐንስ ተ/ኃይማኖት የ ቲ.ኤል.ኤፍ (የትግራይ ሓርነት ግንባር) የማዕከላዊ ኮሚቴ አመራር አባል የነበረ ሲሆን በ1968(እንደ ኢትዮ.አ) ከሌሎቹ የማዕከላዊ ኮሚቴ አመራር ጋር በሕወሓት ተገድሏል። ሕወሓት ከ ት.ሓ.ግ.(ቲ.ኤል.ኤፍ) ጋር ለመዋሃድ የውሸት/አስመሳይ ስምምነት አደረገ። የ ት.ሓ.ግ.(ቲ.ኤል.ኤፍ) አባላት ውሕደቱን ተቀብለው ብረታቸውን/ትጥቃቸውን አስረክበው ያለምንም መጠራጠር ተኙ፤ የሕወኃት ልዩ ታጣቂዎች ግን ተዘጋጅተው በመቆየት(በተኙበት) አሰሯቸው፤ ገደሏቸው” ይላል። ገጽ 62 ላይም።

”አረናዎች” በቅርቡ ደግሞ በፈረንጅቻ ዘመን መለወጫ ማገባደጃ ላይ በ ዲሴምበር 28 እና 29 ዓርብና ቅዳሜ ከቪኦኤ ራዲዮ ባልደረባ አዳነች

ፍሥሐዬ ጋርም "ምይይጥ" አድርገዋል። ስለ ቆይታቸው ወደ በኋላ ላይ ለመዳሰስ እሞክራለሁ። ገብሩ አሥራት፣ አረጋሽ፣ ሰዬ ...ወዘተ፣ ከህወሓት/ወያኔ እነርሱ "ወጥተናል" ለገሰ ዜናዊ ደግሞ "አባረርኩ" የሚላቸው እነኝህ ግለሰቦች "አረና" በሚል "ነጻ" አውጪ ሆነን መጥተናል ሲሉ ገና ከጅምሩ "የማይሆን ነገር ለሚሰጥህ አትገነር" በሚል መልዕክቱን ለማስተላለፍ ሞክረያለሁ። መልዕክቱ/ትችቱ ለእነርሱ የማይጥምና የማይመች ሊሆን ቢችልም እኔ ግን ስለ እውነት የምነገራቸው፣ እነ ገብሩ አሰራት ህወሓት/ወያኔ የሚባለው ድርጅት ውስጥ ከገቡ ጀምሮ በሥነ ልቡና ጭንቀት ውስጥ የሚገኙና የሚሰቃዩ ሰዎች መሆናቸውን ስለምረዳ ነው። ይህ የሥነ-ልቡና ጭንቀታቸው ደግሞ በመለስ ከድርጅታቸው ህወሓት/ወያኔ ከተባረሩ በኋላ ይበልጥ መባባሱ ግልጽ ነው። ከተባረሩ በኋላ ደግሞ በመለስ መዳፍ ሥር ናቸው። ያልዘሩት አያጭዱም ተብሏልና። በመሆኑም እንቅስቃሴያቸው በሙሉ እስካሁን የሄዱበትና የሚሄዱበት መንገድ ጤነኛ ያልሆነና በደመ ነፍስ የሚኖሩት እንደሆነም ስለምረዳ ነው። ከዚህ የደመ ነፍስ እንቅስቃሴ እንደት ይውጡ ከሚል ጭንቀት ነው ሁሌም ሃሳቤን ላካፍላቸውና ልጠቁማቸው የምሞክረው። እነኝህ ግለሰቦች "አረና አሉ ያረና" በምንም ስም ይምጡ በምን "ነፃ አውጪ" ነን የሚሉት ነገር ግን ማንንም "ነፃ" እንደማያወጡና ይልቁንም ራሳቸው ከሥነ-ልቦና ጭንቀታቸው "ነፃ" ሊወጡ ይገባቸዋል አላለሁም። እንደ እኔ እምነት "አረናዎች" መጀመሪያውንም "ነጻ" አይደሉም በሥነ-ልቦና። ሥነ-ልቦናቸው የታወከው ደግሞ በቀድሞ "ነፃ አውጪ" ድርጅታቸው በወያኔ ውስጥ ከልጅነት እድሜያቸው ጀምሮ ረዥሙን የዕድሜ ዘመናቸውን በዚህ ድርጅት ባሳልፉበት ወቅት፣ ከመጀመሪያው ጀምሮ መላ አካላቸውን በደም ውስጥ በመንከራቸው ነው። ይህ ዕውነታ ነገር ሲነሳና (በቅርቡም በቪ.ኦ.ኤ ላይ ሲጠየቁ ስምቻለሁና) እየሸሹት ግን እየተከተላቸውና ሊያልፉት የማያስችላቸው ሁኔታ ስለሚያጋጥማቸው፣ በተለመደው ደባብቆና አድብስብሶ የማለፍ ዘይቤአቸው "ያለፈ ነገር ማንሳቱ ጠቀሜታው ባይታየንም" በማለት ስለሚጠየቁ ብቻ ሊመልሱ ይገደዳሉ። ሁለት ወዶ አይሆንም "አረናዎች" ። አዲሱን ድርጅታችሁን "በአረና" ስም ማስተዋወቅ ተፈልጎ ከጥያቄ መሸሽ ደግሞ አይቻልም። "መጀመሪያ ባልዘፍንሽ፣ ከዘፍንሽ ባላፈርሽ" ይባል የለ! እርግጥ "ወይን"፣ ራዲዮ ፋና፣ "ድምፂ ትግራይ" ወዘተ... ለለመዳችሁ "አረናዎች"፣ በሌሎች ነጻ ራዲዮኖች ሆነ ነጻ ጋዜጠኞች፣ መጽሔቶች ስትቀርቡ መንገዱ ላይመች ይችላል። ግን...ብዙ ያደረጋችሁ ናችሁና ለዚህ የሚሆን ድፍረት ታጣላችሁ አልልም። ከጀመራችሁ ደግሞ ወደፊትም በሌሎችም ነጻ ፕራሶች መጠየቅ አይቀርምና፣ ድፍረታችሁን አበረታታለሁ። "አረናዎች" ሆናችሁ ወያኔዎች በአጠቃላይ መጀመሪያውኑም የሥነ ልቡና ተጠቂዎችና ስለባዎች ናችሁ፤ ይህን በቅድሚያ ማመን አለባችሁ። ሌላው በዚህ ችግር "የአረናዎች" የሥነ ልቡና ጥቃት ይበልጥ ከወዲያኞቹ ወያኔዎች ከፍ የሚያደረገው፣ "አረናዎች" ከሚወዱት ድርጅታቸው ሕውሓት/ወያኔ ሳይፈልጉ ግን በእነ መለስ ተቀድመው ተዋርደው በመባረራቸው፣ የሥነ-ልቦና ጥቃቱን ይበልጥ ከፍ ያደርገዋል። ልዩነቱ ይህ ነው። በግልባጭ እንደውና እነ ሰዬ፣ እነ መለስን ቀድመው ቢሆን ኖሮ የሚሆነው አሁን በእነርሱ ላይ የደረሰው በእነ መለስ ላይ

ይሆንና፤ እነ ሰዬ ደግሞ የነመለስን ቦታ ይዘው ያው አሁን በአጠቃላይ የኢትዮጵያ ሕዝብ የሚደርስበትን አምባገነናዊ በትርና የተሸከመውን ግፍ በዚህ መንግሥት ከማስቀጠል የሚቀየር ነገር አይኖርም። ለዚህ የሥነ-ልቦና ደዌ ምክንያቱ ደግሞ ወያኔ የሚባለው ድርጅት እንደ ድርጅት ሲመሰረት ጀምሮ በደም የተጨማሪ በመሆኑ ነው። እንደ ሥነ-ልቦና ተመራማሪዎችና ጠበብቶች አባባል፤ አንድ ሰውን በመግደል ህይወቱን የጀመረ ሰው ከዚያ በኋላ መግደልን እንደ ተራ ነገር አድርጎ ይወስድና ሰዎችን መግደል፤ ማጥፋት፤ ማሳደድ እንደሰራ ይቆጥረዋል ይላሉ። ጠበብቶቹ እንደ አነኝህ አይነት ሰዎች ድርጊቱን እንደ ጥሩና ጤነኛ ነገር አድርገው ስለሚመለከቱት፤ ሰዎችን ማሰቃየትና የሰዎችን ሲቃ ማዳመጥ እጅግ ያረካቸዋል፤ በሲቃቸውም ይደሰታሉ ይላሉ። በመግደላቸው፤ ሰዎችን በማጥፋታቸው ይረካሉ፤ በማለትም ይገልጧቸዋል። ለዚህ የጠበብቶች አባባል ጥሩ ምሳሌ የሚሆነን የራሳችን መንግሥቱ ኃ/ማርያም ነው። መንግሥቱ ያን ሁሉ ወጣት አርድና ጨፍጭፎ ”እኔ እንኳን ሰው ዝንብም አልገደልኩ” ማለቱን እናስታውሳለን። የድርዎቹ ወያኔዎች የአሁኖቹ ”አረናዎች” በየራዲዮኖች እንደሚያቀርቡትና ዛሬ ደግሞ በቅርቡ ዲሴምበር 28/29 2007 ዓ.ም(ፈርንጆች አ) ቪኦኤ ላይ አንዳስረዱት ይሆን ማንነታቸው? ”አረናዎች” በሄዱበት የታሪክ ጉዟቸው ላይ ከተመዘገበ ታሪካቸው ውስጥ ሌላውን ማስረጃ እስቲ ላቅርብ፦

”ከታሪካዊ አሻራዎች፤

ሀ/«ሰባቱ ጠላቶቻችን»- የወያኔ ቡድን በትጥቅ ትግሉ ወቅት ታጋዩንና ህዝቡን ለመቀሰቀስ ከሚጠቀምባቸው ሰልፎች መካከል ዘፈን ዋነኛው እንደነበር ይታወቃል። ዋና ዋናው ድርጊቶቹንና ፍጻሜዎቹን የሚዘክረው በዘፈን ነው። የወያኔ የታሪክ አሻራዎቹ ከዘፈኖቹ ሊገኙ ይችላሉ ቢባል ማጋነን አይሆንም። በ1972 ወይም በ1973 ላይ የወጣ «ሰባቱ ጠላቶቻችን» የሚል ዘፈን አለው። ይህ ዘፈን በበርሃው ዘመን በየቦታውና በየአጋጣሚው የሚደለቅ ተወዳጅ የቡድኑ ማስታወሻ ነበር። አሁን አሁን ዘመኑም ለዚያ ዘፈን የሚያመች ሰላልሆነ የተቆለፈበት ይመስለኛል። የዚህ ዘፈን ይዘት ባጭሩ ሰባቱ ጠላቶቻችንን በየተራ እየደመሰሰን ጀግንነታችንን አስመስክረናል፤ የሚደፍረን የለም የሚል መልዕክት ያለው ነው። ቁም ነገሩ ዘፈኑ ሳይሆን የተዘፈነበት ምክንያቱ ነው።

የወያኔ ቡድን የደመሰሰናቸው ሰባቱ ጠላቶቻችን ብሎ እንደሎጋው ሽቦ የገዳይ ዘፈን ያወጣላቸው ኃይሎች ኢዲዩ(ወይም የዛሬው ኢዲህፓ)፣ ኢህአፓ፣ ጀበሐ(በወያኔ አጠራር አማ)፣ የትግራይ አርነት ግንባር ወይም ቲ.ኤል.ኤፍ. የተባለ ከወያኔ እኩል ትግራይ ውስጥ ተመስርቶ ይንቀሳቀስ የነበረ ድርጅት፤ «ጠርናፊት» የተባለ እዚያው ትግራይ ውስጥ ተደራጅቶ ይንቀሳቀስ የነበረ የብሔር ድርጅት፤ የውስጥ አናርኪስቶች ወይም «ሐንፊሽቲ» ብሎ የሚጠራቸው በአንድ ወቅት በቡድኑ ውስጥ ደሞክራሲያዊ ትግል አንስተው የነበሩ ተራማጅ ኃይሎች፤ እንዲሁም ደርግ-ኢህፓ ናቸው። ከደርግ እኩል ጠላቶቻቸው የሆኑትን ሰድስቱን ኃይሎች በሚመለከት፤ አምስቱን እንዳይነሱና ትግራይ ውስጥም እንዳይመለሱ አድርገው ያጠፏቸው መሆኑን፤ ጀብሐ ቀኑን እየጠበቀ መሆኑ እንደሆነና እንደሚቆይቀርለት፤ ሰባተኛው ደርግ ደግሞ እየተደቆሰ መሆኑን የሚናገር ዘፈን ነው።

ዘፈኑ ህዝብ በሚሰበሰብባቸው ቦታዎች ላይ በሙዚቃዊ ድራማ መልክ ሲቀርብ ደግሞ ነገሩን ሁሉ በይበልጥ የሚናገር ምስክር ይሆናል። በድራማው ውስጥ ወያኔን የሚወክለውን የአንበሳ ገፀ ባሕርይ ይሰጡታል። ሌሎችን ደግሞ የማስታውሰውን ያህል ለማስታወስ፤ ኢህአፓን-ነበር፤ ኢዲዩን-

ጅብ፣ ቲ.ኤል.ኤፍን ቀበር፣ ጀብሐን-ተኩላ...ወዘተ ያደርጓቸዋል። የሚሰጧቸው የአውራጃዎች 70 ባሕርያት ስለ ድርጅቶቹ ወያኔ የነበረውን አስተሳሰብም የሚያመለክት ነው። ከዚያም አንበሳው ወያኔ በዘፈኑ እየታጀበ፣ ገሚሱን በክርን እየደቆሰ ሲያደባየው ገሚሱን እያሳደደ ከኋላ እየሰጠጠቀ ከትግራይ ምድር ሲያስወጣው ያሳይና ደርግ ደግሞ ቆሳስሎ ሲያነክስ ያሳያል። (በጊዜው ደርግ ገና አልወደቀም ነበርና!) አንበሳው ወያኔና ተኩላው ጀብሐ ደግሞ ሲያልፉ- ሲያገድሙ እየተናከሱ ይቆዩና አንበሳው ቆይ ጠብቀኝ ሲለው ይታያል። (ጀብሐን የወጉት በ1974 ነበርና!)

«ሰባቱ ጠላቶቻችን» የሚለው ከላይ በጥቂቱ ለማሳየት የሞክርኩት ሙዚቃዊ ድራማ በከፍተኛ መቀስቀሻነት የወያኔ ቡድን ሲጠቀምበት የነበረ፣ የጦረኝነትና የፀረ-ሕብረት ባሕርይን የሚያጋልጥ ታሪካዊ ገድሎ ነው። (ታሪኩ በደም ለወየበ ድርጅት የ "ብሔራዊ ኤርቅ" ጥሪ ? ? ? ጎህ ቅጽ 2 ቁ14/93 ዓ.ም. ከመሃሪ የሐንሰ።) ይላል የጥቅሱ መጨረሻ።

ተጋዳላይ ገብሩ አስራትና ተጋደልቲ አርጋሽ አዳነ ከአዳነች ፍስሃዬ ጋር ቆይታ ባደረጉበት ወቅት ላነሳችላቸው በርካታ ጥያቄዎች አንድም ሳይመልሱ ግን ደግሞ "አረና" ትግራይን ለማስተዋወቅ ደፋ ቀና ይላሉ። አስቲ በምይደግባቸው ወቅት ከተነሱት ዋና ዋና ጥያቄዎች አንዳንዶቹን በአጭሩ ላንሳ።

ጥያቄ፡ "አረና ትግራይ ለዴሞክራሲና ለሉዓላዊነት" በፖለቲካ ፓርቲ ደረጃ ተመዝግቦ ተመስርቶታል፤ ግን ጽሁፎቹን ስናይ በፊት ከነበረው ከህወሓት የሚለይበትን ለመረዳት ትንሽ ከበድ ያለ ይመስላልና "አረና ትግራይ" ከሕወሓት የሚለይበት ዋና ምክንያት ምንድን ነው? ተብሎ ለተጠየቀው ጥያቄ የ"አረና ትግራይ" መሪ የሆኑት ገብሩ አሥራት የተለመደውን መልስ ሰጥተዋል። በአጭሩ የሚሉት ምንም ልዩነት የለውም ልዩ የሚያደርገው ትልቅ ነገር በተግባርና ሲያስፍጽማቸው በሚፈልገው ጉዳዮች ላይ ለዚያ ያለው ቁርጠኝነት ካልሆነ በስተቀር በማለት ገልጠውታል። "አረናዎች" ኢትዮጵያ ውስጥ አሁን በተግባር የሚሰራውን ሕገ-ወያኔ እንዳለ ይሰማሙበታል። ለዚህም ነው ጋዜጠኛዎም የራሷን አስተያየት ሰጥታ ስትደመድም "እንደተባለው በመንግሥታዊ አወቃቀሩ ላይ ምንም ልዩነት ያላችሁ አይመስለኝም አሁን ካለው መንግሥት ጋር" በማለት ወደ ሌላ ጥያቄ የገባችው። እንዲያው ለጨዋታው ከላይ በተንደረደርኩበት መሰረት እነ መለስ ቀድመው "አረናዎችን" በሷቸው እንጅ የዛሬዎቹ "አረናዎች" የትናንቶቹ ወያኔዎች ናቸው። እነ ገብሩ አስራት፣ አረጋሽና አስዬ አብርሃ...ወዘተ ቀድሞ በነበሩበት ድርጅት፣ በውስጣቸው የተፈጠረን ችግርና እንቅስቃሴ እንዲሁም ችግሩን ፈጣሪ ናቸው ያሏቸውን ሰዎች እየገደሉ እዚህ የደረሱ፣ ዛሬ እነሱ ያ አጣ ሳይደርሳቸው በመባረር ብቻ መገላገላቸውና መተርፋቸው ተመስገን ሲሉ ይገባል። ከዚህ ውጪ ግን የሚያደረጉት እንቅስቃሴ ሆነ "ነፃ" አውጪነት በእነመለስ/ሰብሃት ወያኔ እግር ሥር የወደቀና በእነርሱ ትእዛዝ የሚንቀሳቀስ ነፍስ የሌለው እቃ ነው። ምስኪኖቹ "አረናዎች" የተለዩ ነገር ያቀረቡትና ከነመለስ የተሰጣቸው፣ አዲስ ስም ብቻ ነው "አረና ትግራይ" የሚለው! ቂ ቂ ቂ ቂ ቂ አፈር ልብላ!!! ጠላትሽ አፈር ይብላ እንዳትሉኝ "አረናዎች" አደራ። ጠላቱ የእናንተ ወዳጅ ነውና! ጉድ እኮ ነው "አረና"፣ፆሮና እንኳንስ ትግራይን

ራሳቸውንም "ነፃ" አያወጡበት። እንዲች እንዳሉ ይሞታሉ፤ መለስ እያዘዛቸው።
ሌላውን አንገብጋቢ ጥያቄ ደግሞ እስቲ እንዴት እንደሚመልሱት እንመልከት!

ጥያቄ፦ ለምሳሌ በኢትዮጵያ ሕገ-መንግስት የሰፈረው የብሔር ብሄረ-ሰቦች
ራሳቸውን ችለው ማስተዳደር እስከመገንጠል ድረስ የሚለው አለ፤ አሁንም ይህ
እስከመገንጠል ድረስ የሚለው ብዙ ሰው በጥሩ ዓይን አይመለከተውም ሊከፋፍል
ይችላል፤ አደገኛ ነው .....ይቀጥላል